

ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Марина Тимчик, кандидат педагогічних наук, викладач
Природничо-гуманітарний фаховий коледж ДВНЗ «Ужгородський національний
університет» (Україна)

APPLICATION OF DISTANCE TECHNOLOGIES IN THE CONTEXT OF BLENDED LEARNING DURING ENGLISH LEARNING

Maryna Tymchyk, Candidate of Pedagogical Sciences, lecturer
Natural Sciences and Humanities Professional College State University «Uzhhorod National
University» (Ukraine)

Анотація. У статті проаналізовано зміст і розкрито сутність змішаного навчання, його найбільш ефективні моделі. Охарактеризовано роль дистанційних, інформаційно-комунікаційних технологій під час вивчення англійської мови. Доведено, що змішане навчання втілює найкращі педагогічні здобутки у поєднанні із традиційними, перевіреними часом методами навчання.

Ключові слова: змішане навчання, дистанційні технології, англійська мова, педагогічна майстерність.

Abstract. The article analyzes the content and reveals the essence of blended learning, its most effective models. The role of distance, informational and communicational technologies during the study of the English language is characterized. It is proven that blended learning embodies the best pedagogical achievements in combination with traditional, time-tested teaching methods.

Keywords: blended learning, distance technologies, English language, pedagogical skill.

Система освіти постійно вдосконалюється та трансформується згідно із сучасними викликами, які постають перед державою та суспільством, що в свою чергу призводить до збільшення інтересу та запровадження гнучких форм організації навчального процесу. Зміни в соціально-економічних, політичних сферах та прискорений темп діджиталізації (використання цифрових технологій) вимагає гнучкої адаптації системи освіти та розширення навчального інструментарію.

Реалізація технологій дистанційного навчання забезпечується шляхом розробки моделі використання віртуально-навчальних середовищ та готових платформ для навчання. Дедалі популярнішим стає модель змішаного навчання із використанням дистанційних технологій,

зокрема, і під час вивчення іноземної мови. Вміння правильно використовувати інтернет ресурси для пошуку, відбору матеріалів та дослідженні бажаних дисциплін та робота із різного роду інформацією дають змогу отримувати відповіді на актуальні питання, розвивати здібності та уміння швидко адаптуватися та відповідати вимогам сучасного суспільства. Також виховує конкурентоспроможних фахівців, які готові швидко опанувати нові навички.

Мета доповіді – на підставі уточнення понять «дистанційні технології», «змішане навчання» охарактеризувати роль платформ та сервісів дистанційного навчання під час занять з вивчення англійської мови.

Дистанційні технології – засоби телекомунікаційного зв'язку такі як: комп'ютери, планшети, мобільні пристрої та різноманітні інтернет ресурси, допомагають забезпечити інтерактивну взаємодію між викладачем та учнем і застосування яких передбачає самостійне вивчення необхідного навчального матеріалу під час вивчення іноземної мови. Таким чином, дистанційні технології дають змогу навчатися та отримувати знання віддалено, тобто не відвідуючи навчальний заклад із будь-якої точки світу, що на даний момент стало дуже популярним і значно розширило можливість вдосконалення комунікаційних навичок, необхідних для опанування англійської мови та практики із носіями іноземної мови.

Слід зауважити, що перші кроки дистанційного навчання були зроблені англійським вченим І. Пітманом ще у 1840-х роках, який запровадив систему зворотного зв'язку із своїми учнями через засоби поштових відправлень. Невдовзі таку систему використали Г. Лангеншейдт і Ч. Тюссе та розпочали заочне викладання мови у Німеччині. Із 1950-х років поява радіо- і телемовлення відкрила нові можливості для дистанційного навчання, надавши доступ до навчальних передач значно більшому колу бажаючих. Open University у Великій Британії (1969) став першим університетом дистанційної освіти у світі. Вагомим внеском у поширення дистанційної освіти стало впровадження «всесвітньої мережі» (1993 р.), що уможливило доступ та обмін навчальним матеріалом по всьому світу.

Однак введення дистанційного навчання в Україні відбувалося значно повільніше. «Положення про дистанційне навчання» затверджене МОН України було розроблене у 2004 р., та у 2013 р. [4]. У 2020 р. набуло актуальності нове і удосконалене «Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти», яке визначило основну мету, завдання, методи та організацію освітнього процесу та відповідало викликам сьогодення. Дистанційне навчання забезпечує можливість реалізувати право осіб на якісну та доступну освіту відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду, незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, інвалідності, соціального і майнового стану, інших ознак і обставин, у тому числі тих, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти [5]. Таким чином дистанційне навчання стає одним із способів ефективного здобуття освіти, зокрема вивченню іноземної мови та сприяє індивідуальному вивченню різноманітних курсів та опануванням інтегрованих предметів за допомогою електронних ресурсів та платформ.

У програмі дистанційної освіти передбачено можливість змішаного формату навчання («blended learning», «hybrid learning», «flipping the classroom»), тобто використання online та offline, традиційного формату (робота в класі чи аудиторії), що надає свої переваги під час вивчення англійської мови. Учень чи студент під проводом викладача-ментора опановує теоретичний матеріал під час вивчення іноземної мови, використовуючи різні онлайн ресурси, приділяючи вивченню матеріалу стільки часу скільки йому потрібно, має можливість повторно переглядати відео фрагменти чи презентації та під час роботи очно увага приділяється складним питанням та закріпленню і відпрацюванню вивченого на практиці. Водночас викладач має творчо підходити до поставлених завдань при організації змішаного навчання і володіти необхідними знаннями і вміннями роботи із онлайн інструментами, платформами та пристроями. Всіляко стимулювати та заохочувати до більш самостійного вивчення предмету і бути готовим до взаємодії із учнем через різноманітні засоби зв'язку.

Змішане навчання покликане трансформувати освітній процес та зосередити свою

увагу на тому хто навчається. Таким чином під час вивчення іноземної мови можемо виділити найбільш значущі дидактичні принципи:

свідомості – підбір та опрацювання мовного та мовленнєвого навчального матеріалу, що сприяє розвитку пізнавальних здібностей; усвідомлення важливості й необхідності вивчення та практики іноземної мови для свого майбутнього та користі суспільству;

активності та самостійності – мовленнєво-розумова активність учнів; зацікавлення та самомотивація до вивчення іноземної мови; розвиток самостійного мислення;

наочності – створення умов за допомогою засобів дистанційних технологій для чуттєвого сприймання іншомовного оточення (аудіо- та відеозаписи, слайди, зображення, анімації, CD-диски, електронні дошки, презентації, кінофільми, проєкти, інформаційно-пошукові системи) та ін.

У своїй практиці викладач іноземної мови може використовувати наступні моделі змішаного навчання, які мають свої особливості застосування та організації для різних типів закладів освіти:

«rotation model» («ротаційна модель») – передбачає чергування навчання онлайн із роботою в аудиторії. Сюди входять «station rotation» – («зміна станцій») – зміна видів навчальної діяльності; «flipped classroom» («перевернутий клас») – вивчення теоретичної частини матеріалу онлайн, практична частина виконується безпосередньо в класі; «lab rotation» («ротація за лабораторіями») – виконання завдання ділиться на різні етапи, кожен з яких відбувається в іншій аудиторії чи класі; «individual rotation» («індивідуальна ротація») – згідно якої навчальний процес здійснюється за індивідуальним графіком і темпом роботи, який відповідає індивідуальним потребам;

«self-blend model» («змішана модель») – здобувач самостійно обирає додаткові до традиційної освіти курси чи предмети, які запропоновані іншими освітніми закладами;

«flex model» («гнучка модель») – переважна більшість часу для вивчення матеріалу відводиться через онлайн платформу, а також можуть бути організовані індивідуальні консультації в аудиторії або з невеликими групами;

«поглиблена віртуальна модель» («enriched virtual model») – надає можливість розподіляти свій час між аудиторним відвідуванням та заняттями віддалено.

Таким чином, змішане навчання повинно втілювати найкращі педагогічні здобутки у поєднанні із традиційними методиками навчання, гармонійно формувати всебічний розвиток особистості, сприяти відходу від пасивних методів навчання до самостійності та творчості, відповідати змісту навчання до суспільних потреб сьогодення.

Перед здобувачами іноземної мови постають нові виклики під час вибору та організації дистанційного чи змішаного навчання, які передбачають вміння та навички застосування різних освітніх онлайн платформ, вдосконаленні та опануванні цифрових технологій.

Сучасний педагог повинен бути креативним, експериментувати, практикувати різноманітні навчальні форми та моделі, впроваджувати інноваційні методики. Інноваційні підходи, які застосовуються у начальному процесі допомагають: формувати у здобувачів вищої освіти навички професійної і навчальної діяльності; аналізувати та синтезувати інформацію; розвивати зацікавленість та творчість до вивчення дисципліни; критично мислити; навчати швидко адаптуватися до нових освітніх потреб.

Для організації змішаного навчання іноземної мови та його унаочнення використовуються низка інструментів та хмарні технології. Серед великої кількості зараз доступного навчального контенту та ресурсів серед таких як Oxford University Press, Cambridge, Pearson, Duolingo, Wardwall, Kahoot, Prometheus, EdEra, Coursera тощо, детальніше розглянемо:

Всеукраїнська школа онлайн – безкоштовна платформа для дистанційного та змішаного навчання із якісним і цікавим навчальним наповненням, яке відповідає чинним державним освітнім програмам. Організована для учнів 5-11 класів та методичної підтримки вчителів предметників.

LearnEnglishKids from British council – навчальна безкоштовна онлайн платформа для дітей віком 6–12 років. Вона надає доступ до таких розділів як Listen and Watch, Read and Write, Speak and Spell, Grammar and Vocabulary, Fun games, Print and Make із різноманітними аудіо- та відеоматеріалами, інтерактивними іграми, флеш-картками, піснями, короткими історіями, готовими pdf файлами для друку із завданнями, матеріалами для розвитку та практики 4 навичок важливих для всебічного опанування іноземної мови.

iSLCollective – безкоштовна онлайн платформа, яка охоплює матеріали для удосконалення 6 різних мов (англійської, німецької, французької, іспанської, португальської та навіть російської) як для самостійного вивчення так і для вчителів іноземної мови. Більше мільйона вчителів по всьому світу діляться своїми інтерактивними розробками для всіх рівнів знання мови A1–C2, включаючи дітей дошкільного віку та дорослих. На цій платформі доступні завдання для практикування всіх навичок, які можна завантажити, роздрукувати або виконати онлайн та одразу перевірити результат. Також у розділі Video Lessons – є опція самостійно створити необхідне відео із завданнями на будь-яку тему.

EnglishTestStore – вміщує найрізноманітнішу базу для вивчення у онлайн секціях Listening, Grammar, Speaking, Reading, Writing, Vocabulary, тести для підготовки до іспитів TOEIC, TOEFL, A2, PET-B1, Games, Apps (застосунок для завантаження), Chat – онлайн-чат для спілкування в реальному часі, а також тести pdf файлів, флеш-карток для завантаження. До кожного завдання пропонується перевірити свій результат. Рекомендовано для дітей середньої та старшої школи для рівнів Easy, Midium, Hard.

Також досить популярним стало використання онлайн словників: тлумачні англ-англ – Macmillan, Longman, Cambridge, Merriam Webster, Farlex free dictionary; з перекладом на укр. або рос. – Horoh.pp.ua, Glosbe, Woordhunt, Context.reverso.net, Prompt.one; аудіословники – Howjsay та ін.

Для відеозв'язку, онлайн конференцій, виконання завдань, проведення контрольних доступні популярні вебсервіси та сервіси – Zoom, Google meet, Skype, Google classroom, Moodle тощо.

Важливим елементом вивчення іноземної мови (подолання страху зробити помилку, правильна вимова) є живе спілкування із носіями мови, яке стає дедалі доступнішим через удосконалення та розвиток засобів технічного прогресу. Ще 15 років тому було важко уявити, що урок, конференція, зустріч чи бесіда із іноземцем будуть легко доступними із будь-якого місця майже в будь-який час, індивідуально та у групах. Саме таку можливість надає платформа OnlineLanguageExchange, яка пропонує онлайн зустрічі із носіями різних мов у невеликих групах для всіх бажаючих із різних куточків планети. Інноваційним у їхньому підході є можливість позмінного спілкування на рідній мові та на тій яку є бажання вивчити. Таким чином учень може стати свого роду «учителем» для іноземного гостя.

Отже, необхідність змін суспільного характеру та швидкий темп діджиталізації призвели до застосування дистанційних технологій і впровадження змішаного навчання, які стали одними із шляхів модернізації на освітній ниві. Важливим кроком освітніх трансформацій є правильна організація та ефективне поєднання інновацій та традиційного педагогічного досвіду. Змішане навчання в рамках вивчення іноземної мови повинне відповідати віковим та індивідуальним особливостям учнів чи студентів, технічним забезпеченням; сприяти переходу до свідомого і більш самостійного навчання; розвивати творчі здібності та комунікативні навички, самоорганізовувати та самовдосконалювати, відповідати цілям навчання. Викладач іноземної мови постає перед новими викликами в галузі освіти, які надають можливість удосконалювати вивчення мови, застосовувати інноваційні методи та дистанційні технології у процесі навчання.

Список використаних джерел

1. Використання моделі змішаного навчання при викладанні іноземних мов: тези доповідей. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 111 с.
2. Максимюк С.П. Педагогіка. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2005. 667 с.
3. Оліференко Т., Матвієнко О., Васютіна Т., Золотаренко Т. Основи організації

змішаного та дистанційного навчання у закладах вищої та початкової освіти. Начально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 Початкова освіта. Київ: 022. 145 с.

4. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти: МОН України. Наказ від 08.09.2020 № 1115.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#n8> (дата звернення: 29.06.2022).

5. Про затвердження «Положення про дистанційне навчання»: МОН України. Наказ від 25.04.2013 № 466. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18> (дата звернення: 29.06.2022).